ISBN : 978-975-507-259-3

İletişim
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Merkez Kampüs Girişi Milas Sok. No: 15 06500 Teknikokullar/ANKARA
Tel : (0312) 202 37 51-52 - Fax : (0312) 202 37 87
e-posta : egtbil@gazi.edu.tr
http://www.egtbil.gazi.edu.tr/
http://ules5.gazi.edu.tr/

5. LİSANSÜSTÜ EĞİTİM SEMPOZYUMU

7-8 EKİM 2011

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

5. LİSANSÜSTÜ EĞİTİM SEMPOZYUMU

7-8 EKİM 2011

ANKARA-2012

YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR TEZ ÖNERİSİ HAZIRLAMA EĞİTİMİ TASARIMI VE DEĞERLENDİRMESİ

Mustafa Serkan GÜNBATAR
mustafaserkan@gazi.edu.tr

Mehmet Fikret GELİBOLU
fikretgelibolu@gazi.edu.tr

Özet

Araştırma tez önerisi hazırlamaya ilişkin olarak öğrenci gereksinimlerini saptamak, tespit edilen öğrenci gereksinimlerine göre bir öğretim tasarımı ve uygulaması yapıp sonuçlarını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne kayıtlı yüksek lisans öğrencileri oluşturmaktadır ve tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar kolay ulaşılabilir örneklem yoluyla belirlenmiştir. Örneklem 38 bayan, 22 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında kabul edilebilir bir tez önerisi hazırlamak için gerekli olan yeterlilikler uzman görüşü alınarak belirlenmiş ve bu yeterlilikleri kapsayıcı nitelikte bir anket oluşturulmuştur. Düzenlenen anket aracılığı ile öğrencilerin kendi algılarıyla tez önerisi hazırlamaya yönelik yeterlilik durumları belirlenmiştir. Anketin Cronbach's Alpha güvenirlik düzeyi 0,949 olarak tespit edilmiştir. Tespit edilen öğrenci yeterlilik algılarına göre Kemp, Morrison ve Ross program geliştirme modelindeki aşamalar referans alınarak, öğretim tasarımı yapılmıştır. Toplam 11 tezli yüksek lisans öğrencisi ile tasarlanan öğretim programı gerçekleştirilmiş ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Gerçekleştirilen uygulamaya katılan öğrencilerin tez önerisi hazırlama ile ilgili yeterlilik algı puanları evren puanına göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek çıkmıştır $t_{(10)}= 6,78$; $p<0,05$.

Ön uygulaması yapılan öğretim tasarısı sonucunda, tekrar uygulanan anket sonucuna göre öğrenciler anketin yansıttığı tüm durumlara ilişkin olarak kendilerini yeterli görmektedirler.

Anahtar sözcükler: Lisansüstü eğitim, Program geliştirme, Program değerlendirme.

Giriş

Günümüzde hızla gelişen ve sayısı artan meslek alanlarıyla beraber uzmanlık eğitimlerine olan yönelimde giderek artmaktadır. Gelişen ve küreselleşen dünya

bireylerin; çağa ayak uydurma, daha iyi bir iş sahibi olma ya da bulundukları konumlarını koruyabilmelerini sağlayabilmek için giderek daha fazla çaba sarf etmeleri ve daha üst uzmanlık derecelerine sahip olmalarını zorunlu kılmaktadır.

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine göre lisansüstü eğitim: yüksek lisans, doktora ve sanat dallarında yapılan sanatta yeterlik programlarından oluşmaktadır. Tezli yüksek lisans programının amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazanmasını sağlamaktır. Tezli yüksek lisans programları en az yedi adet ders, bir seminer dersi ve tez çalışmasından oluşmaktadır (Yüksek Öğretim Kurumu, 2011).

Enstitüler: genellikle üniversitelerde çeşitli bilim dallarında lisansüstü eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan bir yükseköğretim kurumu olarak tanımlanırlar. Lisansüstü öğretim, 2809 sayılı kanun ile üniversitelerde rektörlüklere bağlı olarak kurulan enstitüler tarafından düzenlenir ve yürütülür (2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu,1983; Yüksek Öğretim Kurumu, 2011).

Tez danışmanları, öğretim üyeleri ya da ilgili senatonun belirleyeceği niteliklere sahip öğretim elemanları arasından seçilir. Tezli yüksek lisans programında, enstitü anabilim dalı başkanlığı her öğrenci için bir tez konusu ve tez danışmanını en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar ilgili enstitüye önerir. Tez danışmanı önerisi ilgili Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile kesinleşir. Tez danışmanları öğrencilerin tez ya da uygulama konuları belirler. Öğrenciler, en geç üçüncü yarıyılın başından itibaren tez çalışmasına başlamak zorundadırlar. (2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu,1983).

Tez önerisi hazırlanmasında Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Seminer derslerinin çok önemli bir yeri bulunmaktadır.

Bilimsel araştırma yöntemleri ve seminer derslerinin amacı: araştırma sürecini (sorun belirleme, veri toplama, veri analizi ve sonuçları yorumlama) incelemek, belli başlı bilimsel araştırma yöntemlerini gözden geçirmek ve belirli bir konu hakkında araştırma yapabilmek için gereken alanyazını bulma, veri toplama, verileri değerlendirme ve rapor yazma tekniklerini anlatmaktır. Bu çerçevede dersler: araştırma yöntemlerindeki farklı anlayışları, yaygın olarak kullanılan araştırma tekniklerini, araştırma basamaklarını, veri toplama ve analizini, yorumunu, rapor yazma esaslarını, kaynakça ve dipnot gösterme tekniklerini kapsamalıdır (Turan B, 2011).

Yeni düzenlemelerle lisansüstü eğitimde seminer dersi zorunlu hale gelmiştir (Yüksek Öğretim Kurumu, 2011). Ayrıca pek çok enstitü kendi yönetmeliklerini düzenleyerek "Bilimsel Araştırma Yöntemleri" derslerini tüm anabilim dalları için zorunlu kılmışlardır.

Enstitülere iletilen tez önerileri onaylanmadan önce yapısal bir incelemeden geçirilir. Bu kapsamda öncelikle tezin biçimsel düzenlemesi (bulunması gereken başlıklar, uygun içerik ve kaynakça gibi kısımlar) denetlenir, araştırma yöntemi ve örneklem seçimi uygunluğuna bakılır, ilgili araştırmaların açık ve çalışmanın başlığıyla uyumu gözden geçirilir. Bunun gibi bir dizi denetimi geçen tez önerileri enstitü yönetim kurulunca onaylanır ve tez çalışması başlar. Ancak bu süreçte öğrencilerin hazırladıkları ve danışman onayından geçmiş çok sayıda tez önerisi enstitüler tarafından geri çevrilmektedir. Bundan dolayı öğrenciler teze zamanında başlama ve yasal süreyle ilgili konularda sorunlar yaşayabilmektedirler. Bu durum tez önerisi hazırlama konusunda öğrenci yeterliliklerinin geliştirilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin tez önerisi hazırlama konusundaki yetersizlikleri incelendiğinde aldıkları bilimsel araştırma yöntemleri ve seminer derslerinden yeterince yararlanamadıkları ya da uygulamaya geçirme konusunda eksiklerinin olduğu görülmektedir. Bu durumu düzeltmek için Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde gereksinim duyan öğrencilere bir ihtiyaç belirleme çalışması yapılmış ve tez önerisi hazırlama eğitimi verilmiştir. Bu eğitimin programının hazırlanması, uygulanması ve sonuçları bu çalışmanın içeriğini oluşturmaktadır.

Amaç

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde öğrenim gören lisansüstü öğrencilerinin tez önerisi sunarken bunu doğru ya da eksiksiz olarak yerine getiremedikleri, tez önerisi raporlarının birkaç düzeltmenin ardından kabul edilebildiği gözlemlenmiştir. Bu çalışmanın amacı yüksek lisans öğrencilerinin bu sorununu ortadan kaldırmak için, tez önerisi hazırlamaya yönelik bir öğretim tasarımı yapıp, uygulamasının gerçekleştirip sonuçlarını değerlendirmektir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma yarı deneme modellerinden öntest-sontest ayrı örneklem grup modeli ile desenlenmiştir. Bu modelde gruplardan biri öntest öteki ise sontest için kullanılır (Karasar, 2005).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2010 – 2011 öğretim yılında, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne kayıtlı yüksek lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin tamamına ulaşmak mümkün olmadığından ihtiyaç analizi yapmak için

geliştirilen anket 24 ayrı tezli yüksek lisans programına kayıtlı 60 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler öntest verileri olarak değerlendirilmiştir. Geliştirilen öğretim programının ön denemesinin yapılması için gönüllülük esasına göre 11 tezli yüksek lisans öğrencisi seçilmiştir. Bu öğrenciler ile tasarlanan öğretim programı gerçekleştirilmiş ve süreç sonunda geliştirilmiş olan anket sontest olarak uygulanmıştır.

Kullanılan Ölçme Aracı

Araştırma kapsamında kabul edilebilir bir tez önerisi hazırlamak için gerekli olan yeterlilikler uzman görüşü alınarak belirlenmiş ve bu yeterlilikleri kapsayıcı nitelikte bir anket oluşturulmuştur. Düzenlenen anket aracılığı ile öğrencilerin kendi algılarıyla tez önerisi hazırlamaya yönelik yeterlilik durumları belirlenmiştir. Hazırlanan anket gerekli analizlerin yapılabilmesi için Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne kayıtlı 60 öğrenciye öntest olarak uygulanmış ve Cronbach's Alpha güvenirlik düzeyi 0,949 olarak saptanmıştır.

Program Geliştirme Süreci

Öğretim tasarımı süreci Kemp, Morrison ve Ross program geliştirme modelindeki aşamalar referans alınarak gerçekleştirilmiştir. Modelde yer alan tüm aşamalara (bakınız Şekil1) öğretim programı geliştirilirken yer verilmiştir.

Şekil 1. Kemp, Morrison ve Ross program geliştirme modeli aşamaları

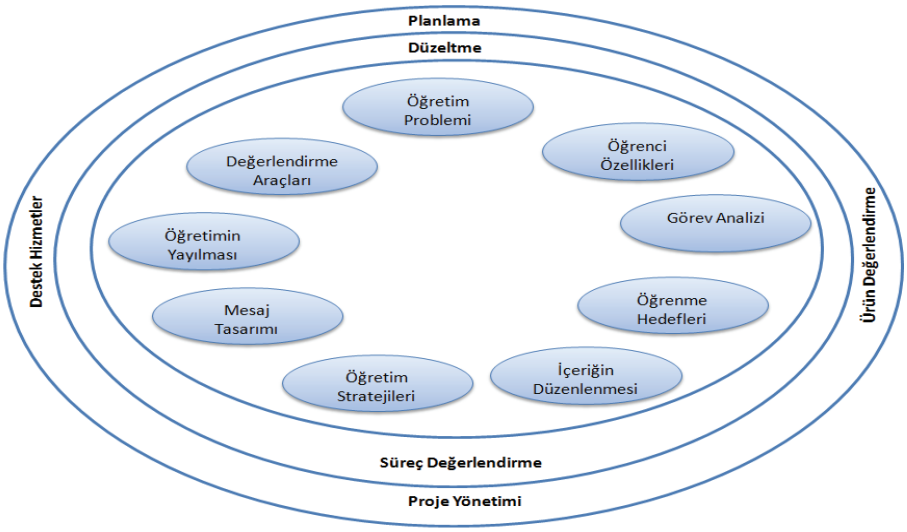

Öğretim problemi

Öğretim problemi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde öğrenim gören lisansüstü öğrencilerinin tez önerisi sunarken sıklıkla bunu doğru ya da eksiksiz yerine getiremedikleri ve bu nedenden tez önerilerinin reddedilmesi ve tekrar hazırlamak zorunda kalmaları şeklinde ifade edilebilir.

Öğrenci özellikleri

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde 24 ayrı tezli yüksek lisans programına kayıtlı 60 öğrenciye uygulanan anket sonucunda her maddeye verilen puan ortalamaları ve standart sapma değerleri incelenerek öğrencilerin tez önerisi hazırlamaya ilişkin yeterlilik algıları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Görev analizi

Bu kapsamda içerik analizi ve kuramsal analiz yapılmıştır. İçerik analizi kapsamında yapılan görüşme, anket ve gözlem sonucunda bu çalışmada bulunması gereken ilkeler ve kurallar belirlenmiştir. Kuramsal analiz kapsamındaysa öğretim hedefleri göz önünde bulundurulmuş, bunların bilişsel, duyuşsal alanları kapsadıkları görülmüştür. Bu amaçlar doğrultusunda öğrencilere kuramsal olarak bilgi verilmesi, örnek model olunarak gerekçeleriyle birlikte uygun tutumların nasıl olması gerektiği teşvik edici bir şekilde anlatılması kararlaştırılmıştır.

Öğretim hedefleri

İlgili öğretim programına katılan öğrencilerin program sonunda aşağıdaki hedeflere ulaşması beklenmektedir.

Bilişsel Hedefler;

- ✓ Tez önerisinde problem durumunu nasıl ortaya koyacaklarını bilir.
- ✓ Deneysel modelde ve tarama modelinde gerçekleştirilecek araştırmaların farkını ayırt edebilir.
- ✓ Tarama modelinde gerçekleştirilen çalışmalarda evren kavramının ne ifade ettiği hakkında bilgi sahibi olur.
- ✓ Örneklem hakkında bilgi sahibi olur.
- ✓ Deneysel modelde gerçekleştirilen çalışmalar için çalışma grubu kavramını kullanması gerektiğini bilir.

- ✓ Nicel verileri nasıl analiz edeceği hakkında genel anlamda bilgi sahibi olur.
- ✓ Çalışmasında yapacağı işleri adım adım planlı ve süreyi de göz önüne alarak ortaya koyması gerektiğini bilir.
- ✓ Metin içinde alıntı yaparken 40 sözcüğü geçmeyen ifadeleri ayrı bir paragraf halinde, blok şeklinde hizalayarak vermesi gerektiğini bilir.
- ✓ Yapacağı çalışmanın genel amacını açık bir şekilde ifade edebilir.
- ✓ Çalışmanın genel amacı doğrultusunda alt amaçlarını ifade edebilir.
- ✓ Çalışmada sınırlılık olarak ifade etmesi gerekenleri doğru bir şekilde açıklayabilir.
- ✓ Çalışmanın tanımlar kısmında vermesi gereken tanımları gereksiz ayrıntıya kaçmadan yazabilir.
- ✓ Tez önerisi hazırlamadan önce çalışacağı tez konusu hakkındaki incelediği alanyazını uygun şekilde yansıtabilir.
- ✓ Metin içinde kaynakça gösterirken yazarın soyadı ardından yayının yılını arada virgül olacak şekilde sunabilir.
- ✓ Kaynakçada makale yazarken vermesi gereken bilgileri uygun sırada ve biçimsel olarak eksiksiz şekilde belirtebilir.
- ✓ Kaynakçada yararlanılan kitabı yazarken vermesi gereken bilgileri uygun sırada ve biçimsel olarak eksiksiz şekilde belirtebilir.
- ✓ Kaynakçada yararlanılan kitap bölümünü yazarken vermesi gereken bilgileri uygun sırada ve biçimsel olarak eksiksiz şekilde belirtebilir.
- ✓ Kaynakçada yararlanılan çeviri kitabı yazarken vermesi gereken bilgileri uygun sırada ve biçimsel olarak eksiksiz şekilde belirtebilir.
- ✓ Kaynakçada bildiri metni yazarken vermesi gereken bilgileri uygun sırada ve biçimsel olarak eksiksiz şekilde belirtebilir.
- ✓ Kaynakçada doktora veya yüksek lisans tezlerini yazarken vermesi gereken bilgileri uygun sırada ve biçimsel olarak eksiksiz şekilde belirtebilir.

Duyuşsal Hedefler;

- ✓ Tez önerisi hazırlamadan önce çalışacağı tez konusu hakkındaki alanyazını incelemesi gerektiğinin farkında olur.
- ✓ Yüksek lisans çalışmasının süre ve olanaklar (insan ve maddi kaynaklar) olarak sınırlılıklarının farkında olur.

İçeriğin Düzenlenmesi

Öğretim içeriği tez önerisinde bulunması gereken başlıklar paralelinde düzenlenmiştir. Öğrenmeyle ilgili bir sıralamadan çok, içerikle ilgili bir sıralama yapılmıştır. Sınıf ilişkileri göz önünde bulundurularak tez önerisinin ne olduğu açıklanarak alt başlıklarına değinilmiştir.

Öğretimsel Stratejiler

İçerik türü prensip ya da kural öğretimi ağırlıklı olduğu için kural-örnek bileşimi stratejisi ile öğretim yapılmıştır. Sunulan bilgi ile şekil arasında örtüşme varsa öğrenmenin artacağı (Hannafin, 1993) düşüncesi ile de görsellerle açıklama ve örnek verme şeklinde bir öğretim yapılmıştır.

Öğretimsel Mesaj Tasarımı

Öğretim programına katılan öğrenciler tezli yüksek lisans öğrencileridir. Öğretim programında yer alan konular hakkında genel olarak bilgi sahibidirler. Öğretim programının içeriğinde öğrencilerin kendilerini yetersiz gördükleri konulara ve tez önerilerinin raporlaştırılması aşamasında ortaya çıkan bazı eksikliklerle ilgili konulara yer verilmiştir.

İlgili içerik sunulurken hedef öğrenci kitlesi ve içerik özelliklerinden hareketle Öğretimsel Mesaj Tasarımı dahilinde düşünülebilecek güdülenme (*motivasyon) ilkeleri, algı ilkeleri, öğrenme ve tutum değiştirme ilkleri* (Fleming & Levie, 1993) göz önünde bulundurularak bir görsel sunu hazırlanmış ve öğretim sürecinde kullanılmıştır.

Güdülenmeyi Sağalamak ve Sürdürmek İçin,

Kullanılan öğretim materyalinde güdülenmenin sağlanması ve sürdürülmesi için ilk sayfada ilginç bir resim ve animasyon kullanılarak sunumun ilk anlarında öğrencilerin dikkatini çekmek hedeflenmiştir. İkinci sayfasında öğrenciden süreç sonunda beklenen yeterlilikler belirtilmiş, değerlendirme ölçütleri açıklanmıştır. Bununla öğrencide değerlendirmeye olan güveni sağlanmaya çalışılmıştır.

Materyalin bazı bölümlerinde giriş tartışmalı bir ifadeyle başlatılarak öğrencilerin araştırma eğilimleri dolayısıyla da güdülenmeleri sürdürülmeye çalışılmıştır. Materyalin uygun yerlerinde kullanıcı ile konuşuyormuş gibi bir dil kullanılmış, benzetmelere yer verilmiş ve dikkat çekilmek istenen metinler kırmızı renkle vurgulanmıştır. Materyalde öğrencilerin eğitimle ilgili algılarını arttırmak

amacıyla gelecekteki uygulama alanları ile ilgili örnekler sunulmuş ve olayın içindeymiş gibi hissetmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Kesin cevabı olmayan tartışmalar başlatılarak öğrencilerin düşünmesi ve dolayısıyla da içsel olarak güdülenmeleri sağlanmıştır. Sunulan bilgilerin kaynakları belirtilerek öğrencilerin içeriğe güveni sağlanmaya çalışılmıştır. Özellikle kaynak gösterim şekilleri bölümünde önce örnekler sunulmuş ardımdan kurallar verilmiştir. Böylelikle öğretim öğelerinin ardıllığı değiştirilerek dikkat çekilmeye çalışılmıştır (Keller & Burkman, 1993).

Öğrencilerin materyali kolay okuyabilmeleri için yatkın oldukları ve gözü yormayan yazı tipi kullanılmıştır. Sayfalarda az içerik sunulmuş ve uygun yerlerde içerik örneklerle açıklanarak açık, anlaşılır olması sağlanmaya çalışılmıştır. Birbiriyle uyumlu renkler kullanılmış, sayfalarda sunulan görsellerin iyi kalitede olmasına özen gösterilmiştir. Kullanılan görseller dikkat çekme amacıyla kullanılmış öğrenmeye engel olacak şekilde aşırıya kaçılmamaya dikkat edilmiştir.

Bilgi İşleme Modeline göre algılanan bilgiler bölümler (chunks) halinde kısa süreli belleğe kodlanır anlamlandırılabilen bölümler hızlı bir şekilde uzun süreli belleğe şema olarak kaydedilir (Hannafin & Hooper, 1993). Bu aşamada kullanıcının yatkın olduğu sözcükler kullanılmış, olabildiğince teknik terimlerden kaçınılmış, ad tümceleri yerine eylem tümceleri kullanılmış, oluşturulan tümceler birinci ağızdan iletilmiş, uzun tümceler kullanılmamaya çalışılmış, edilgen tümce yapısı yerine etken tümceler tercih edilmiştir. Tümceler birleştirilirken dikkat çekici işaret sözcükleri (bundan dolayı, çünkü, yine de, öncelikle gibi) kullanılmış tekdüzeliği ortadan kaldırabilmek için bazı sözcüklerin eşanlamlıları tercih edilmiştir. Birbiriyle ilgili olmayan ekran görünümlerini ayırt edebilmek için boşluklar etkili kullanılmaya çalışılmıştır. Her sayfada içeriği yansıtan başlıklar kullanılmıştır. Önemli metin bölümleri kırmızı renkte düzenlenmiştir. Sayfa içeriklerinde değişik resimler vb kullanarak yeni görünümler sağlanarak dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

Algıyı İlkeleri Açısından,

Materyalde yoğun içerikten kaçınılarak sade bir tasarım oluşturulmuştur. Böylelikle materyali inceleyen öğrencilerin algılaması kolaylaştırılmaya çalışılmıştır. Materyalin artalanı beyaz renktedir ve yazıların okunaklılığı için yazı rengi siyah seçilmiştir. Metinler kolay algılanabilmesi için uygun büyüklükte yazılmış, küçük harfler tercih edilmiş ve özet bilgiler sunulmuştur.

Öğrenme İlkeleri Açısından,

Öğretim programına katılan kişiler içerik hakkında önbilgi sahibidirler. Bu materyalin oluşturulmasındaki amaç öğrencilerin zihninde bulunan yanlış bilişsel şemaları düzeltmek ve varolan bilişsel şemalarını genişletmektir. Materyalde yer yer çeşitli sorular yöneltilerek öğrencilerin konu hakkında bilişsel çaba harcamaları sağlanmasına çalışılmıştır. Böylelikle öğrenci merkezli yapılan bir takım etkinliklerle öğretim içeriği güncel hayattan bazı örneklerle ilintilendirilecek ve bunun sonucunda da öğrenme artabilecektir. Materyalde mümkün olduğunca anlaşılır tümceler kurulmaya çalışılmış ve metinler kendi içinde anlamlı ve çok büyük olmayan bölümler halinde sunulmuştur.

Tutum Değişimi İlkeleri Açısından,

Özellikle tutumlar duyuşsal alan öğrenmeleri ile en çok özdeşleştirilen kavramlardır. Davranışlar gibi duyuşsal tepkiler başkalarını gözlemleyerek (model oluşturarak) öğrenilebilir (Salı, 2006). Öğretim materyali sunulurken duyuşsal amaçların gerçekleşmesinin sağlanması için örnek model olunmaya çalışılarak sunum gerçekleştirilmiştir. Ayrıca gerekçeleriyle birlikte uygun tutumların nasıl olması gerektiği teşvik edici bir şekilde anlatılmıştır.

Öğretimin Gerçekleştirilmesi (Öğretimin Sunumu)

Öğretimin yayılması aşamasında iki ayrı oturumda toplam 11 tezli yüksek lisans öğrencisi ile tasarlanan öğretim programı gerçekleştirilmiştir. Öğretim içeriği öğretimsel mesaj ilkeleri göz önüne alınarak oluşturulan öğretim materyali aracılığıyla sunulmuştur.

Değerlendirme

Hazırlanan tez önerisi hazırlama öğretim programının etkililiğinin değerlendirilmesi için, öğretimin gerçekleştirilmesi sürecinin ardından veri toplama aracı olarak geliştirilen ölçek tekrar uygulanmıştır. Elde edilen veriler "bulgular" başlığı altında ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Bulgular

Öğretim süreci sonunda ilgili öğretim programına katılan öğrencilere tez önerisi hazırlamak için gerekli yeterlilikleri yansıtan ve ihtiyaç analizi aşamasında bilgi toplama amaçlı kullanılan anketten yararlanılmıştır. Evreni temsilen ihtiyaç

analizi aşamasında 60 yüksek lisans öğrencisinden elde edilen veriler; örneklemi temsilen de Öğretim programına katılan 11 yüksek lisans öğrencisinden alınan veriler üzerinde işlem yapılmıştır. Evreni temsil eden verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Simirnov testi ile sınanmış, test sonucu dağılımın normal olduğunu göstermiştir (p = 0,2). Örneklemi temsil eden verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Shapiro-Wilks testi ile sınanmış, test sonucu dağılımın normal olduğunu göstermiştir (p = 0,716). Bu veriler evren ortalama puanının ve örneklem puan ortalamalarının karşılaştırılması için kullanılan "tek örneklem için t testi"nin (One Sample t test) varsayımlarının (normallik varsayımı) gerçekleştiğinin göstergesidir. Uygulanan tek örneklem için t testi sonuçları Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1: Tek örneklem için t testi sonuçları

Grup	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Örneklem puanları	11	92,73	6,86	10	6,78	0,00*

*p<0,05

Öğretim programına katılan öğrencilerin anket puan ortalamaları ($\bar{x}$ =92,73); evrenin anket puan ortalaması ($\bar{x}$ =78,72) olarak tespit edilmiştir. Programa katılan öğrencilerin tez önerisi hazırlama ile ilgili yeterlilik algı puanları evren puanına göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksektir $t_{(10)}$= 6,78; p<0,05. Başka bir deyişle öğretim programına katılan öğrenciler tez önerisi hazırlama ile ilgili olarak G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüdeki yüksek lisans öğrencilerini temsil eden evrene oranla kendilerini daha yeterli görmektedirler.

Sonuçlar

Ön uygulaması yapılan öğretim tasarısı sonucunda, katılımcı öğrencilere sontest olarak uygulanan anket sonucuna göre öğrenciler anketin yansıttığı tüm durumlara ilişkin olarak kendilerini yeterli görmektedirler.

Öntest puanları ile karşılaştırıldığında kursa katılan öğrenciler kendilerini istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşan şekilde tez önerisi hazırlamaya ilişkin olarak yeterli görmektedirler.

Öneriler

- ✓ Gelecekte yapılacak çalışmalarda ihtiyaç analizi kapsamında veri toplanırken konu ile ilgili öğrencilerin yeterlilik algıları yerine, başarı testleri ile veriler elde edilebilir.
- ✓ Yüksek lisans düzeyinde öğrencilerin Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Veri Analizi derslerini almaları sağlanabilir.
- ✓ "Araştırma yöntemleri" ya da "seminer" dersi kapsamında kabul edilebilir bir tez önerisinin nasıl olması gerektiği konularına değinilmesi yararlı olabilir.
- ✓ Araştırma Yöntemleri dersi kapsamında American Psychological Association (APA) gibi kurumların kabul gören yazım kurallarına değinilmesi yararlı olabilir.

Kaynakça

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu, (1983). Lisansüstü Eğitim Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliği, http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/20321.html

Erkuş, A. (2009). *Davranış Bilimleri İçin Bilimsel Araştırma Süreci.* (2.baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Fleming, M. & Levie, W.H. (1993). *Instructional message design.* (2. Ed.). M. Fleming ve W.H. Levie (Editors). Englewood Cliffs: Educational Technology Publications.

Hannafin, M.J. ve Hooper, S.R. (1993). Learning principles, M. Fleming ve W.H. Levie (Editors). *Instructional message design*, Englewood Cliffs: Educational Technology Publications. pp 191-231.

Karasar, N (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi* (14. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Keller, J. ve Burkman, E. (1993). Motivation principles, M. Fleming ve W.H. Levie (Editors). *Instructional message design*, Englewood Cliffs: Educational Technology Publications. pp 3-53.

Mayer, R.E. (1993). Problem solving principles, M. Fleming ve W.H. Levie (Editors). *Instructional message design*, Englewood Cliffs: Educational Technology Publications. pp 253-282.

Salı, J (2006). Tutumların öğretimi, A. Şimşek (Editör). *İçerik türlerine dayalı öğretim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, ss 133-163.

Turan, B. (erişim 2011). Araştırma Teknikleri ve Seminer, www.zeynepidil.com/belgeler/arastirma_teknikleri.ppt

Winn, W. (1993). Perception principles, M. Fleming ve W.H. Levie (Editors). *Instructional message design*, Englewood Cliffs: Educational Technology Publications. pp 55-126.

Yüksek Öğretim Kurumu, (2011). Lisansüstü Eğitim Yönetmeliği, http://www.yok.gov.tr/uak/yonetmelikler/lusinav.pdf